Egumena Tatiana Alatarțeva

BIRUIND FIARA ROȘIE

Viața și nevoințele Cuvioasei Alipia, cea nebună pentru Hristos

(1905 – †1988)

Egumena Tatiana Alatarțeva

Biruind fiara roșie

Viața și nevoințele Cuvioasei Alipia, cea nebună pentru Hristos (1905 – †1988)

Traducerea s-a făcut după ediția *Краткое жизнеописание монахини Алипии (Авдеевой, †1988).* Сост. игум. Татиана (Алатарцева). Под ред. Архим. Исаакия (Андроника). Издание мужского монастыря „Свято-Покровская Голосеевская Пустынь”, Киев, 2008, coordonată de Arhimandritul Isaachie Andronic, Starețul Sihăstriei Acoperământul Maicii Domnului – Goloseevo.

©Arhimandritul Isaachie (Andronic), 2008.
© Egumena Tatiana (Alatarțeva), 2008.
© Protodiaconul Ioan Munteanu, pentru prezenta traducere, 2011.
© Editura Areopag, pentru prezenta ediție.

ISBN 978-606-8451-08-4

Tipar: TIPOGRAFIA NEKTARIOS Botoşani
Tel.: 0733 580000 • www.nektarios.ro

Egumena Tatiana Alatarțeva

Biruind fiara roşie

Viața şi nevoințele Cuvioasei Alipia, cea nebună pentru Hristos (1905 – †1988)

Ediția a doua, revăzută

Traducere în limba română, introducere şi adaptare de protodiaconul Ioan Munteanu

Carte apărută cu binecuvântarea
Înalt Preasfințitului Arhiepiscop
Justinian Chira
al Episcopiei Maramureşului
şi Sătmarului

Editura Areopag
Bucureşti, 2012

Introducere:

„Lumină lumii a fost... şi este..."

Protodiaconul Ioan Munteanu

Calea drepţilor, adică învăţătura lor, după cuvântul înţeleptului Solomon, *luminează asemenea luminii*: ei sunt *înaintemergătorii noştri* şi *ne luminează calea spre mântuire*. Aceasta se referă îndeosebi la sfinţii Bisericii Noului Testament. Nevoitorii creştini, deşi *au rătăcit în pustii, în peşteri şi în crăpăturile pământului*, ca o lumină a lumii, ca un oraş măreţ, aşezat pe muntele lui Dumnezeu, n-au putut să se ascundă de lume, cu atât mai mult – de credincioşi. Lumina învăţăturii şi a nevoinţelor lor, lumina întregii lor vieţi cuvioase luminează înaintea noastră, a tuturor, pentru că faptele lor au fost dintre cele bune, şi „precum focului îi urmează de la sine luminarea, iar mirului, buna mireasmă, tot aşa faptelor bune le urmează în chip necesar folosul" – zice Sfântul Vasile cel Mare.

Probabil că nu vom găsi altă lectură şi alt gen de cărţi care să ne educe în spirit creştinesc, care să ne îndemne la fapte de jertfire de sine şi dragoste, care să ne zidească sufletele mai mult, decât cele care conţin mărturii despre sfinţii plăcuţi lui Dumnezeu. De-a lungul veacurilor, din vechime şi

până în zilele noastre, această sfântă citire i-a educat cu adevărat şi i-a însufleţit pe creştini.

Venim în faţa dumneavoastră, a cititorilor români, prezentându-vă în premieră un cuvânt vrednic de crezare despre un om adevărat, contemporan cu noi, mai precis, despre o cuvioasă nevoitoare şi mărturisitoare, care a trecut la Domnul cu mai bine de două decenii în urmă. „Lumină lumii" – aceasta este chemarea unui sfânt al Bisericii lui Hristos. O adevărată lumină pentru noi, muritorii de rând, a fost monahia Alipia (Avdeev) de la Goloseevo (1905-1988). Exemplul ei sfânt de dăruire, răbdare, jertfire de sine şi dragoste faţă de Dumnezeu ne-a servit drept sursă de inspiraţie şi însufleţire...

Mărturiile din această carte sunt departe de a fi complete din punct de vedere aghiografic: cartea de faţă cuprinde în mod succint numai acele trăiri şi momente care s-au întipărit cel mai adânc în mintea, inima şi, în genere, în viaţa celor ce au cunoscut-o pe maica Alipia. Însă cel mai important lucru pe care am reuşit să-l facem este să prezentăm şi să preaslăvim numele şi faptele fericitei Alipia şi creştinilor dreptmăritori români de pretutindeni, să descoperim şi să pornim acest râu plin de sfinţenie şi virtuţi, pentru a fi păstrat în rugăciunile şi memoria credincioşilor şi, desigur, pentru a ne păzi de ispite şi de decăderea morală din lume.

Unora poate li se va părea că m-am exprimat prea îndrăzneţ, dar temeiurile unei asemenea în-

drăzniri le-am desprins din mărturiile apostolice şi patristice.

În *Constituţiile Apostolice* se spune: „Să-l slăveşti pe cel care-ţi grăieşte cuvântul lui Dumnezeu, să-ţi aduci aminte de el ziua şi noaptea şi să-l cinsteşti ca pe unul care-ţi oferă existenţă bună, căci, unde este învăţătura lui Dumnezeu, acolo e de faţă Dumnezeu...".[1] Şi iarăşi: „Dacă despre părinţii după trup cuvântul spune: *Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie bine*, şi: *Cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa să moară...*, cu cât mai mult nu ne va îndemna cuvântul sfânt să-i cinstim pe părinţii noştri duhovniceşti şi să-i îndrăgim ca pe nişte binefăcători şi soli de la Dumnezeu? Pe cei care ne-au născut din nou din apă..., pe cei care ne-au umplut de Duhul Sfânt, pe cei ce ne-au hrănit prin cuvânt ca şi cu lapte, pe cei ce ne-au crescut în învăţătură, pe cei ce ne-au întărit în povăţuiri... Pe aceştia să-i cinstiţi cu evlavie cu tot felul de cinstiri, căci aceştia au primit de la Dumnezeu putere asupra vieţii şi a morţii".[2]

Sfântul Ioan Gură de Aur, lăudându-l pe mucenicul Filogonie, spune: „Dacă *cel ce grăieşte de rău pe tatăl sau pe mama sa să moară cu moarte...*, e evident că cine-i binecuvântează se va bucura de

---

[1] *Constituţiile Apostolice* VII, 9; SC 326, p. 38, apud *Sfântul Simeon Noul Teolog. Viaţa şi epoca. Scrieri IV*. Introducere şi traducere de diac. Ioan I. Ică jr., Sibiu, 2006, p. 298.

[2] *Constituţiile Apostolice* II, 33; SC 320, pp. 252-254, apud ibidem, p. 299.

viață, și, dacă părinții noștri naturali trebuie să se bucure de la noi de o bunăvoință atât de mare, cu atât mai mult cei duhovnicești, mai ales când lauda lor nu-i face cu nimic mai strălucitori pe cei care o ascultă, ci ne face mai buni pe noi, care o înțelegem, o rostim și ascultăm. Căci el [sfântul], urcând la cer, nu mai are nevoie de niciunul din elogiile omenești, ajungând la un sfârșit mai bun și mai fericit; noi însă, cei care petrecem încă aici și avem nevoie de multă mângâiere din toate părțile, noi suntem cei care avem lipsă de elogiile aduse aceluia, ca să ne sculăm spre un același zel. De aceea un înțelept ne îndeamnă zicând: *Pomenirea dreptului cu laudă...*, nu însă ca și cum folosul cel mai mare din aceasta l-ar avea cei plecați de aici, ci cei care aduc laudele...”.[3] Și înțeleptul Solomon spune: *Când drepții domnesc, se bucură poporul* (Pilde, 29, 2), lucru pe care tâlcuindu-l Sfântul Vasile cel Mare în elogiul adus muceniculului Gordie, zice așa: „Noroadele se bucură cu bucurie duhovnicească la singura aducere-aminte a izbânzilor drepților, fiind îndemnate spre zelul și imitarea celor bune pe care le aud. Căci istoria celor ce au avut o conduită bună se face pentru cei ce se mântuiesc ca o lumină pe calea vieții. Căci pentru ceilalți oameni elogiile sunt alcătuite din sporirea cuvintelor, dar pentru cei drepți e de ajuns adevărul celor făptuite de ei ca să arate covâr-

---

[3] *Constituțiile Apostolice* VII, 9; SC 326, p. 38, apud ibidem, p. 298.

șirea virtuților lor. Astfel că, atunci când povestim viețile celor ce s-au distins în evlavie, slăvim mai întâi pe Stăpânul prin robii Lui, îi lăudăm pe cei drepți prin mărturia celor care le știm și veselia noroadelor prin auzirea celor bune ale lor. Căci așa cum focului îi urmează de la sine luminarea, iar mirului buna mireasmă, tot așa faptelor bune le urmează în chip necesar folosul".[4]

Sfântul Grigorie Teologul, în elogiul adus Sfântului Atanasie cel Mare, menționează: „Nu este cuvios, nici sigur a cinsti prin aduceri-aminte viețile celor păcătoși și a le trece sub tăcere pe cele ale celor care s-au distins în evlavie".[5]

Sfântul Simeon Noul Teolog, în cuvântul său de apărare a icoanei Cuviosului Simeon Evlaviosul, citează îndemnul Sfântului Ioan Damaschin: „Ocrotitorii întregului nostru neam omenesc, care mijlocesc la Dumnezeu pentru noi, trebuie cinstiți, ridicând biserici lui Dumnezeu în numele lor, aducând aici rudele noastre, prăznuind pomenirile lor și bucurându-ne duhovnicește în aceste zile, ca veselia celor care le adună să devină și a noastră... În psalmi, în imne și în cântări duhovnicești, în străpungerea inimii și în mila față de cei lipsiți trebuie să-i cinstim pe sfinți, noi, credincioșii, căci prin ei e cinstit mai mult Dumnezeu, trebuie să ridicăm stâlpi

---

[4] *Constituțiile Apostolice* II, 33; SC 320, pp. 252-254, apud ibidem, p. 299.

[5] Sfântul Ioan Hrisostom, *Cuvânt la mucenicul Filogonie*, PG 48, 747-749, apud ibidem.

şi icoane însufleţite ale lor prin imitarea virtuţilor lor".[6]

Nădăjduim că oricine doreşte să se mântuiască şi caută cu adevărat calea Domnului va găsi în viaţa monahiei Alipia hrană din belşug pentru suflet. Se cere numai râvnă şi dorinţă de a citi aceste mărturii şi de a săvârşi pomenirea maicii, iar făcând aceasta, nu poţi să nu te miri şi să nu cinsteşti mărirea lui Dumnezeu. Toţi oamenii, indiferent de starea lor socială, vor găsi în viaţa maicii Alipia destule exemple pentru ei: conducătorii de la putere – pe aleasa lui Dumnezeu, care i-a povăţuit pe alţii cu milă şi dreptate şi a apărat Biserica lui Hristos; păstorii Bisericii lui Hristos – pe o mare învăţătoare care s-a nevoit pentru credinţă, iar acum se veseleşte cu Marele Arhipăstor; cei care şi-au ales viaţa pustnicească – pe postitoarea, rugătoarea şi cuvioasa care prin osteneli a moştenit Împărăţia Cerurilor şi care acum se bucură de mângâierea ei; căpeteniile oştirii şi ostaşii – pe nevoitoarea care a slujit Împăratului Ceresc şi care, purtând biruinţă asupra patimilor trupeşti, l-a învins şi pe vrăjmaşul cel nevăzut, iar acum triumfă cu Începătorul nevoinţelor, Hristos; judecătorii şi guvernatorii – pe cea care a iubit dreptatea şi n-a căutat la plata şi faţa oamenilor, ci a miluit deopotrivă pe sărman şi pe orfan; negustorii – pe cea care n-a dorit venitul şi câştigul

---

[6] Sfântul Vasile cel Mare, *Cuvânt la mucenicul Gordie*, PG 31, 492AB, apud ibidem, p. 300.

necinstit, ci prin lucrare cinstită şi curată a dobândit Împărăţia Cerurilor; oamenii simpli – pe cea asemenea lor, cu sufletul şi mâinile curate, care şi-a petrecut viaţa în muncă cinstită şi în virtuţi creştineşti şi a ajuns acolo unde mulţi, cu toată slava şi strălucirea lumească, nu pot ajunge...

Acum, când fericita maică nu mai este printre pământeni, am reuşit să înţeleg că ea a fost o maică duhovnicească plină de har, milă şi bunătate, care, deşi li se părea tuturor stranie, se dăruia întru totul oamenilor... De aici m-am convins încă o dată de adevărul simplu şi veşnic: oamenii lui Dumnezeu sunt chemaţi a fi oameni simpli, cu sufletul şi mâinile curate, care-şi petrec viaţa în muncă cinstită şi în virtuţi creştineşti şi numai aşa ajung să fie prieteni şi casnici ai lui Dumnezeu...

Amintindu-ne de maica Alipia, ne gândim şi la noi şi încercăm să comparăm viaţa ei cu a noastră, cu cea a oamenilor timpului nostru... Şi e imposibil să nu vezi cât de mult am rămas în urmă comparându-ne cu evlavioasa noastră maică. Multe dintre îndrumările, virtuţile şi nevoinţele ei, ale celei care mai ieri a fost printre noi, au devenit astăzi pentru mulţi doar un trecut, despre care povestim uneori cu mare entuziasm unii altora, dar fără a lua aminte, nesocotind astfel pilda demnă care se cuvine a fi urmată.

Pe cât este de departe cerul de pământ, aşa se deosebesc căile noastre de căile sfinţilor, gândurile noastre de gândurile lor, simţurile noastre de simţu-

rile lor, năzuințele noastre de năzuințele lor. Conștientizând aceasta, înțelegem că epoca noastră se deosebește simțitor de cele precedente, dar, cu toate acestea, trebuie să recunoaștem și să ne conducem după cele ce rămân neschimbate: atât cu douăzeci de secole în urmă, cât și în prezent, cerul se deschide prin Cruce, iar sfințenia și desăvârșirea se ating prin suferințe și pătimiri, care sunt trimise fiecăruia după măsura lui.

Să-L rugăm deci pe Milostivul Dumnezeu ca El, prin rugăciunile maicii Alipia și ale tuturor sfinților, să ne dea nouă, copiilor Săi neputincioși, puterea de a rezista în ispitele și necazurile ce vin asupra noastră... E păcat, mare păcat, să dăm uitării o asemenea nevoitoare a lui Hristos, la care au alergat după ajutor oameni din toate colțurile lumii, inclusiv din spațiul românesc...

Aceste rânduri nu sunt nimic altceva decât un cuvânt de recunoștință adus maicii Alipia, care a fost și este o sursă de lumină în viața multor creștini. De aceea, în aceste zile, când maica Alipia a devenit mijlocitoare cerească pentru noi înaintea lui Dumnezeu, săvârșind pomenirea trecerii ei la Domnul, vreau să zicem:

„Fericită maică Alipia, în ziua trecerii tale la Domnul, îți aducem această puțină recunoștință și nu din mândrie ori slavă deșartă am îndrăznit s-o facem, ci din dragostea pe care de la tine am învățat-o..."

VIAȚA ȘI NEVOINȚELE MAICII ALIPIA

Marea nevoitoare a secolului XX, cinstită neîncetat și veșnic iubită de popor, întru tot lăudata maică din Sihăstria Goloseevo, maica Alipia, s-a născut la 3/16 martie 1905 în satul Vâșelei, județul Gorodișcensk, în gubernia Penza, în evlavioasa familie patriarhală a lui Tihon și Vassa Avdeev, din provincia Mordovia. Viitoarea călugăriță a fost botezată cu numele Agafia, în cinstea Sfintei Mucenițe Agafia. Dintr-un profund sentiment de dragoste pioasă față de ocrotitoarea sa cerească, maica a purtat toată viața pe spate icoana Sfintei Agafia și practic niciodată nu s-a despărțit de ea.

Părinții ei erau enoriași râvnitori ai Bisericii Sfinților Apostoli Petru și Pavel din satul Vâșelei. Tatăl fericitei, Tihon Avdeev, a fost un mare postitor: în post el mânca doar pesmeți și bea fiertură din paie uscate de orz, iar mama ei, Vassa, era o femeie foarte simplă și compătimitoare, neiubitoare de averi și smerită; ea iubea să facă milostenie și să facă cadouri cu mâinile fiicei sale. Aceste virtuți le-a moștenit și fericita maică: până la sfârșitul vieții sale a păzit un post strict și a alinat suferința celor împovărați de diferite necazuri și neputințe; a

încurajat şi a întărit în credinţă, a vindecat şi a ajutat pe toţi în toate nevoile duhovniceşti şi lumeşti. Şi-a iubit părinţii cu o dragoste fierbinte, recunoscătoare; s-a rugat toată viaţa pentru ei şi fiilor săi duhovniceşti le-a cerut să-i pomenească întotdeauna pe robii lui Dumnezeu Tihon şi Vassa, precum şi pe Pavel, Eufimia, Serghie şi Domna (bunicii săi).

Fiind aleasă a lui Dumnezeu, darurile duhovniceşti ale fericitei maici s-au descoperit şi s-au arătat foarte devreme. Părinţii Agafiei iubeau foarte mult să se roage nu numai acasă, ci şi în lăcaşul lui Dumnezeu. Ei o lăsau adesea pe fetiţă singură în casă şi mergeau la slujbă, obişnuind-o astfel din copilărie cu singurătatea. Copilul ascultător nicidecum nu se simţea apăsat de singurătate, găsindu-şi deja, încă de pe atunci, mângâierea şi alinarea în rugăciuni. În afară de aceasta, copila îi urmărea cu atenţie pe cei ce mergeau la biserică. Vederii sale duhovniceşti curate i s-a descoperit cine intră în biserică ca să se roage şi cine vine în casa lui Dumnezeu ca la piaţă.

Nu se ştie unde şi-a făcut maica studiile: la gimnaziu sau la o şcoală primară, posibil chiar şi la o şcoală duminicală parohială. Cartea de rugăciuni şi Psaltirea le citea în limba slavă. Încă de pe când era foarte tânără, dacă pleca la cineva în ospeţie, nu lua parte la discuţii, ci deschidea Psaltirea şi se aşeza într-un colţişor retras.

Revoluţia din octombrie 1917 a distrus fără milă şi viaţa ei: un detaşament de represalii al Armatei

Roşii a dat buzna în casa familiei Avdeev şi i-a ucis pe stăpânii casei. Agafia a rămas în viață ca prin minune: în acel moment ea se afla la vecini. Întorcându-se acasă, ea a găsit trupurile părinților săi care fuseseră împuşcați. Necăutând la marea durere, Agafia nu s-a lăsat pradă acesteia şi a citit Psaltirea la capul părinților ucişi. Rămânând orfană, ea a fost găzduită de o rudă, dar, la scurt timp, soldații Primei Armate de Cavalerie a lui S.M. Budionnâi au luat-o cu ei. Cu toate acestea, Domnul a salvat viața alesei Lui: Budionnâi a fost profund mişcat de lacrimile fetei şi a poruncit să i se dea drumul.

Moartea tragică a părinților şi încercările ulterioare au produs în sufletul Agafiei o cotitură definitivă: ea şi-a luat crucea şi L-a urmat pe Hristos, fiind gata să sufere pentru El totul, chiar şi moartea mucenicească. Nefiind vorbăreață din fire, ea a devenit cu totul tăcută şi s-a retras complet în rugăciune. Întrucât era temătoare de Dumnezeu încă din copilărie, Agafia a început să frecventeze regulat casa Domnului. Ea iubea să se roage mai ales în Biserica Sfintelor Femei Mironosițe din Penza. Ca pelerin pribeag, ea a vizitat mai multe mănăstiri sfinte, care, la începutul anilor 1920, prin minune, au fost păzite de valul devastator. Agafia trăia din ce-i dădea Dumnezeu, îşi petrecea noaptea sub cerul liber, se angaja deseori ca lucrător cu ziua, pentru a avea o bucată de pâine şi un acoperiş deasupra capului.

Încercările crude n-au înăsprit inima ei plină de bunătate şi milă, ci au făcut-o şi mai milostivă. Durerea omenească fără margini a determinat-o să se roage totdeauna pentru cei în suferinţe şi nefericiţi şi să-i ajute cu tot ce era posibil. Viaţa de pribegie a învăţat-o să fie recunoscătoare lui Dumnezeu şi oamenilor pentru tot binele, cât de mic şi de neînsemnat ar fi fost el: pentru o zi trăită, pentru o noapte liniştită, pentru un pahar cu apă, pentru fărâmiturile de la masa cuiva, pentru un cuvânt bun şi o privire prietenoasă. Maica Alipia a purtat acest dar al iubirii şi recunoştinţei pe tot parcursul vieţii sale şi l-a înmulţit de nenumărate ori. Fiind mai târziu cunoscută ca o maică văzătoare cu duhul, ea ştia să mulţumească oamenilor chiar şi pentru un gând bun despre ea.

Perioada grelelor încercări şi represalii asupra Bisericii a contribuit la înflorirea şi propăşirea vieţii duhovniceşti. În timpul pribegiei, Agafia a întâlnit oameni de o înaltă spiritualitate – atât monahi, cât şi mireni – şi astfel s-a întărit duhovniceşte.

Represaliile masive împotriva credincioşilor din 1930 n-au ocolit-o nici pe ea. Maica a fost arestată şi închisă. Niciodată n-a spus exact unde anume şi în ce condiţii s-a aflat. Locul său de detenţie îl numea alegoric „Odessa" şi zicea că acesta era un loc retras, în munţi, pe ţărmul mării. Mărturisitoarea a îndurat toate ororile închisorilor: interogatoriile josnice şi interminabile, însoţite de tortură şi abuz, aşteptarea chinuitoare a morţii, care era mai groaz-

nică decât orice altă tortură. Dar şi aceste ispite şi încercări, care au „frânt" mulţi oameni, pentru ea au fost ca o văpaie de foc curăţitor. Suferind ea însăşi, maica Alipia îşi alina mereu confraţii de detenţie, se ruga pentru ei şi-i îngrijea, uşurându-le, pe cât era posibil, chinurile. Ea a izbutit să expedieze scrisori oamenilor oarecum liberi, adică celor ce se aflau dincolo de gratiile închisorilor şi de sârma ghimpată a lagărelor, chemându-i să creadă în Dumnezeu şi să nu se lepede de El.

După aceasta, Agafia a fost transferată în celula condamnaţilor la moarte. Când în celulă rămăseseră doar trei deţinuţi, un preot, fiul acestuia şi ea, părintele a săvârşit o panihidă pentru ei, după care a prezis că maica va supravieţui. Aşa s-a şi întâmplat: mărturisitoarea lui Hristos a ieşit în chip minunat din închisoare, datorită mijlocirii Sfântului Apostol Petru. Tot restul vieţii, maica n-a încetat să-i mulţumească pentru eliberarea sa; îl considera ocrotitorul său ceresc, iar în biserică locul ei a fost întotdeauna lângă icoana Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel.

După eliberarea minunată, maica a mers timp de 11 zile pe ţărmul stâncos, până la cea mai apropiată localitate. În a douăsprezecea zi, mergând mult timp pe o cărare, printre tufe de viţă de vie, ea a ieşit la marginea unei localităţi muntoase. Această cale anevoioasă a lăsat o mulţime de cicatrici pe palmele ei.

Începuse din nou viaţa de pribeag, care devenise mai complicată din cauză că maica nu avea acte

şi, desigur, nici viză de reşedinţă, ceea ce în perioada sovietică atrăgea după sine sancţiuni penale. Însă Domnul a păzit-o pe aleasa Lui.

Dar şi maica se străduia să nu le dea niciodată prilej şi pretext autorităţilor pentru a fi urmărită. Nevoitoarea era întotdeauna retrasă, liniştită şi neobservată, paşnică şi smerită, nu se revolta de nimic şi nici nu condamna pe nimeni. Nimeni nu ştia de nevoinţele şi rugăciunile ei, dar cei din jur vedeau că niciodată nu lenevea, nu se îndepărta de nicio muncă fizică, cât de grea ar fi fost, şi lucra îngrijit şi conştiincios. Dacă reuşea să-şi găsească pe undeva vreun adăpost sau doar un loc pentru a înnopta, ea se străduia să nu-i împovăreze cu nimic pe proprietari, menţinând curăţenia şi ordinea, chiar şi în locurile cele mai sărăcăcioase. Maica Alipia era o femeie curată, îngrijită şi ordonată şi mai era şi foarte tăcută.

Probabil că anume în acea vreme maica a şi început nevoinţa nebuniei pentru Hristos. Cu cei din jur vorbea într-o limbă incorectă, într-un fel „stricată”, invariabil vorbind despre sine şi despre persoanele de sex feminin la genul masculin. În timpul discuţiei, trecea pe neaşteptate de la limba rusă la cea mordvină şi invers.

În anii celui de-al doilea Război Mondial, 1941-1945, maica a căzut prizonieră la nemţi şi a petrecut un timp într-un lagăr de concentrare, îndurând noi umilinţe şi suferinţe. Dar a reuşit să fugă din captivitate. Au început iarăşi peregrinările, care

erau îngreunate de război. O parte a țării fusese ocupată, o altă parte suferea de pe urma operațiunilor militare. Astfel, maica, care pribegea singuratică, putea fi considerată de ai săi drept un spion al nemților, iar de nemți – drept partizană... De aceea, maica s-a stabilit pentru un timp în satul Kapitanovka, în regiunea Kiev, unde a fost găzduită de către o familie cu mulți copii.

Tot mai frecvent, Domnul Se descoperea maicii prin semnele Sale minunate şi revelații, învrednicind-o cu darul facerii de minuni.

În timpul războiului, în Cernigov au fost readuse moaştele Sfântului Ierarh Teodosie al Cernigovului, care au fost scoase din oraş în timpul persecuțiilor asupra Bisericii. Aflând despre aceasta, maica a mers pe jos la Cernigov, pentru a se închina la moaştele Sfântului Teodosie. Noaptea o petrecea sub cerul liber, neoprindu-se în sate. Închinându-se la moaştele făcătorului de minuni din Cernigov, maica s-a rugat să rămână la epitropul bisericii. Acesta a refuzat-o grosolan şi a plecat spre casă, iar maica l-a urmat. La poarta casei, epitropul a fost întâmpinat de soția sa cu ochii în lacrimi, care i-a spus că fiica lor s-a intoxicat cu oxid de carbon. Tatăl s-a repezit în casă. A cerut voie să intre şi maica. I-au permis. Maica s-a urcat pe sobă, a luat un vas cu apă sfințită, pe care ea o numea „vie", şi a stropit cu ea capul, fruntea şi gura fetei, după care i-a turnat puțină apă în gură. Copila şi-a revenit, iar maica, pe neobservate, a plecat.

S-au păstrat până în zilele noastre mărturii despre o altă minune, pe care maica Alipia a săvârşit-o în Bielorusia în perioada postbelică. Ea a salvat de foamete şi de sărăcie lucie o familie care întrebuinţase toate mijloacele şi forţele pentru a hrăni un porc, pentru ca mai apoi să-l vândă. Dar, când animalul a fost adus la piaţă, s-a văzut că acesta era gata-gata să piară. Maica, auzind ţipete şi suspine, s-a apropiat de stăpânii nefericiţi şi, rugându-se lăuntric lui Dumnezeu, a dat porcului puţin catran. Animalul şi-a revenit, iar maica s-a grăbit să plece. Fiind totuşi ajunsă din urmă şi întrebată ce a dat ea porcului, maica a răspuns liniştită că ei au confundat-o cu altcineva, că adevăratul Doctor deja a plecat. Ulterior, maica a vindecat oameni cu un unguent preparat de ea însăşi, în componenţa căruia nu intrau niciun fel de medicamente, ci toată puterea vindecătoare se afla numai în marea putere a rugăciunilor maicii.

S-au păstrat mărturii despre viaţa fericitei Alipia din perioada pribegiei ei. Într-o zi, ea s-a rugat să rămână peste noapte într-o casă din sat, ai cărei proprietari erau iubitori de străini. Stăpâna casei, fiind o femeie temătoare de Dumnezeu, a primit-o cu bucurie, a hrănit-o şi i-a pregătit un pat comod, pentru a se odihni. Maica Alipia a fost îndrăgită şi de fiica mai mică a acestei stăpâne primitoare, astfel că fetiţa a rugat-o pe mamă să-i aştearnă să doarmă alături de oaspete. Curând, fetiţa a căzut într-un somn adânc, iar maica nici nu s-a mai

culcat pe pat: toată noaptea, ea a stat în genunchi, rugându-se înaintea icoanelor.

În timpul celui de-al doilea Război Mondial, a fost redeschisă Lavra Pecerska din Kiev, care a fost închisă şi devastată de bolşevicii atei în anii 1920. Stareţul mănăstirii, arhimandritul Cronid, a devenit părintele duhovnicesc al maicii. El a şi tuns-o în călugărie cu numele de Alipia, în cinstea cuviosului Alipie, iconarul de la Pecerska, şi a binecuvântat-o la o nouă nevoinţă – stâlpnicia. Ca loc pentru nevoinţă a fost ales unul neobişnuit – în scorbura unui tei gigantic, care crescuse lângă fântâna Cuviosului Teodosie de la Pecerska (din păcate, copacul nu s-a păstrat până în zilele noastre). În scorbură se putea sta numai încovoiat (îndoit pe jumătate).

Arhimandritul Cronid era foarte strict cu monahia Alipia. După ce se sfârşea slujba din biserică, el îi aducea pesmeţi şi-i zicea:

– Ei, ce, te-ai încălzit? Mănâncă şi du-te, mântuieşte-te.

Maica Alipia mergea ascultătoare la copacul mare şi se urca în scorbură, unde îşi petrecea toate nopţile în rugăciune. Aceasta era o nevoinţă foarte aspră chiar şi pe timp frumos, iar pe timp ploios şi rece, cu atât mai mult. Iarna, când cădea zăpadă multă, încât maica nu mai putea să iasă din scorbură, părintele Cronid venea el însuşi la ea, aducându-i în mantie pesmeţi şi striga:

– Tu n-ai îngheţat?

Încredințându-se că maica e vie, el îi spunea totdeauna: „Mântuiește-te!” și pleca. În timpul nopții, pe lângă scorbură hoinăreau câini flămânzi. Gerul aspru străpungea până la oase trupul încovoiat al nevoitoarei. În astfel de nopți, numai rugăciunea lui Iisus neîncetată o îmbărbăta, o încălzea și o întărea, întreținându-i viața.

La acea vreme, maica începuse deja a fi cinstită ca o nevoitoare și rugătoare. Potrivit amintirilor contemporanilor ei, deși semăna cu pelerinii din perioada postbelică, totuși ea se deosebea de ei prin îngrijire și punctualitate, stăpânire de sine și atenție, bunăvoință și conștiinciozitate. De multe ori era agresată și neînțeleasă, dar ea nu se supăra și nici nu ofensa pe nimeni. Oamenii care au întâlnit-o pe maica Alipia în acei ani erau uimiți de privirea ei profundă, curată, mângâietoare, iubitoare... După ochii ei, era dificil să determini câți ani are maica: uneori părea o adolescentă, alteori o femeie în vârstă, mai ales după nopțile nedormite de iarnă, petrecute în scorbură.

Maica Alipia a săvârșit nevoința stâlpniciei timp de trei ani, până în 1954, când a trecut la Domnul părintele Cronid. După el, părintele duhovnicesc al maicii a fost bătrânul schimonah Damian. Maica dormea în blocul de chilii al fraților mănăstirii, sub scară, iar, dacă era foarte frig, duhovnicul a binecuvântat-o să petreacă noaptea sub ușa starețului Andrei, unde era mai cald. Și aceasta nu era întâmplător: ușa chiliei părintelui Andrei nu se în-

chidea niciodată, în adevăratul sens al cuvântului, pentru că la el veneau foarte mulți vizitatori. Starețul îi vindeca pe cei bolnavi, îi ajuta pe cei săraci și îi hrănea pe cei flămânzi de la trapeza Lavrei. Părintele Andrei și-a petrecut întreaga sa viață între oameni. La pragul chiliei lui a și trimis-o schimonahul Damian pe fiica orfană a părintelui Cronid. Ultimii ani din viața monahiei aveau să se scurgă de asemenea printre oameni și ușa căsuței-chiliei ei avea să fie deschisă pentru toți.

În Lavra Pecerska, maica Alipia s-a nevoit aproape 15 ani. Fiind ascultătoare totdeauna față de voia lui Dumnezeu, ea n-a făcut niciodată ceva de capul ei, samavolnic, ci totdeauna prin părinții săi duhovnicești a cerut binecuvântarea lui Dumnezeu și a păzit voia Sa cea sfântă.

În 1961, autoritățile au închis iarăși sfânta mănăstire, sub pretextul că necesită o reparație. Viețuitorii Lavrei au fost nevoiți să o părăsească pentru mult timp. Aceleași încercări le-a îndurat și monahia Alipia.

Maica a suportat cu greu închiderea Lavrei Pecerska. Ea, care era întotdeauna neobservată și liniștită, în aceste zile a atras atenția celorlalți căzând în genunchi pe stradă, vărsând lacrimi și înălțând mâinile spre cer, strigând ceva nedeslușit în limba mordvină.

Iarăși începuse mult pătimitoarea ei viață de pribegie. Cât de greu i-a fost în anii trăiți în Lavra Pecerska, totuși au fost ani petrecuți în sfânta mă-

năstire, într-un singur loc. Iar acum – iarăşi peregrinările prin lume, fără acte, fără viză de reşedinţă, fără bani, fără nimic... Şi, dacă în epoca lui Stalin astfel de oameni erau ameninţaţi cu închisoarea, atunci, în anii 1960, de cele mai multe ori erau ameninţaţi cu spitalul de psihiatrie, unde autorităţile îi trimiteau pe credincioşi „ca să se trateze".

Însă anii de calvar au întărit atât de mult duhul fericitei Alipia, credinţa şi devotamentul ei faţă de voia lui Dumnezeu, încât ea a primit totul cu smerenie, ca din mâna Domnului. Maica nu a căutat niciodată ajutor şi protecţie la oameni, ea a căutat ajutor şi apărare numai la Dumnezeu. Credinţa şi îndrăzneala ei erau atât de puternice, încât cei care au auzit cu câtă simplitate de copil se adresa ea către Dumnezeu cu cuvântul „Tată!", şi au văzut cum îndată erau auzite rugăciunile ei, nu mai aveau nicio îndoială că pentru ea Dumnezeu, mai înainte de toate, este Tată apropiat, iubitor, grijuliu.

După închiderea Lavrei, maica a locuit ba la unii, ba la alţii, petrecându-şi nopţile în subsoluri şi în locuri improprii pentru traiul oamenilor. Deşi, mai corect spus, în aceste încăperi ea venea doar noaptea, deoarece ziua se ruga în biserică sau în pădure şi muncea: vopsea, tencuia, muruia cu lut, repara vechi căsuţe ţărăneşti. Dar nici noaptea fericita maică nu se odihnea: sau se ruga, sau se lupta cu demonii, izgonindu-i din casele în care ea îşi găsea un adăpost temporar.

Cu timpul, maica a închiriat o odaie într-o casă particulară de pe strada Goloseevo din Kiev şi a început a primi oameni, care veneau la ea ca la o stareţă plină de harul lui Dumnezeu, după sfaturi, după ajutor şi vindecări şi cu rugăminţi de a se ruga pentru ei. Sosise timpul slujirii ei deschise tuturor oamenilor. La ea veneau şi în Biserica Sfintei Înălţări de la Demievka (cartier al oraşului Kiev), unde ea devenise enoriaşă, după închiderea Lavrei. Aceasta a fost una din puţinele biserici din Kiev care n-a fost închisă în perioada sovietică. Cu binecuvântarea parohului bisericii, protoiereul Alexei Iliuşenko (ulterior, arhiepiscopul Varlaam), maica Alipia asculta după slujbă numeroasele cereri ale enoriaşilor şi pelerinilor.

Monahia Alipia iubea foarte mult această biserică şi pe slujitorii ei. Maica i-a prezis părintelui Alexei că va îmbrăţişa monahismul, înmânându-i înainte de tundere metaniile călugăreşti. Prin rugăciunile şi mijlocirea ei, biserica de la Demievka n-a fost închisă şi distrusă, dar căsuţa în care locuia maica s-a prăbuşit şi ea s-a pomenit iarăşi în drum.

În cele din urmă, cu străduinţa unei femei credincioase, pentru maica Alipia a fost găsită o nouă locuinţă, o căsuţă pe strada Zatevahina. Aici, într-o mică odaie care avea intrare separată, maica a trăit ultimii nouă ani din viaţa sa ascetică – din 1979 până în 1988.

Aceasta era o casă mănăstirească, care până la revoluţie aparţinuse schitului Lavrei Pecerska, Si-

hăstria Acoperământului Maicii Domnului Goloseevo. Sihăstria a fost întemeiată în 1631, în inima pădurii de la Goloseevo, de către Sfântul Ierarh Petru Movilă (†1647), mitropolitul Kievului, şi a cunoscut o înflorire duhovnicească în secolul al XIX-lea, pe timpul Sfântului Ierarh Filaret (Amfiteatrov, †1857). Sihăstria a fost proslăvită de mulţi nevoitori, cunoscuţi şi necunoscuţi. Înainte de revoluţie, ea a fost şi reşedinţa de vară a mitropoliţilor Kievului, precum şi loc de retragere în singurătate a nevoitorilor kieveni din secolele XIX-XX.

Dar, mai presus de toate, sihăstria a fost cinstită ca loc de nevoinţă şi de odihnă a marilor părinţi-duhovnici: Cuvioşii Partenie Krasnopevţev din Kiev (†1855) şi Alexei Şepelev de la Goloseevo (†1917), precum şi a Fericiţilor Teofil şi Paisie, nebunii pentru Hristos din Kiev, care un timp oarecare s-au nevoit în ea. Sfântul Ierarh Filaret a numit Sihăstria Goloseevo – Athosul Rus, iar Cuviosul Partenie spunea că în ea sălăşluieşte duhul Cuvioşilor noştri Părinţi de la Pecerska.

În perioada sovietică, sihăstria a fost închisă şi distrusă; în anii 1930, biserica, de o minunată frumuseţe, în cinstea icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului Izvor de Viaţă Purtător, a fost aruncată în aer, iar cea a Acoperământului Maicii Domnului a fost demolată. O anumită perioadă de timp, pe teritoriul Sihăstriei au fost colhozul, staţiunea agricolă, o şcoală, o tabără turistică pentru copii. În chiliile călugărilor au trăit mireni...

La sfârşitul anilor 1970, localnicii au fost mutaţi în case confortabile şi apartamente şi Sihăstria Goloseevo s-a prefăcut într-un loc pustiu, mai bine zis într-o paragină. Cu toate acestea, credincioşii n-au uitat-o. În fiecare an, pe 30 martie, de Ziua Îngerului Cuviosului Alexei de la Goloseevo, la mormântul lui veneau preoţi, monahi şi mireni. Se săvârşeau panahide, se organizau trapeze de pomenire (praznice) şi, necăutând la teama credincioşilor, în această zi nu venea nimeni să-i persecute. Părintele Alexei era atât de cinstit în popor, încât, de la moartea sa în 1917 şi până în ziua de astăzi, la mormântul lui totdeauna luminează candela şi, pe orice timp, la el vin oameni. În anii 1990, întemeietorii Sihăstriei Goloseevo şi sihaştrii care s-au nevoit în ea au fost preaslăviţi în rândul sfinţilor cinstiţi local.

Când monahia Alipia s-a aşezat cu traiul pe teritoriul sihăstriei, aceasta avea o înfăţişare foarte jalnică: ruine pe un loc pustiu, printre care cel mai bine s-au păstrat pereţii fostei case mitropolitane. Dar vederii duhovniceşti a maicii Alipia i s-a descoperit că sfânta mănăstire va renaşte.

Odată, trecând pe teritoriul sihăstriei ruinate cu maicile şi surorile Mănăstirii Florovski, fericita a zis:

– Fetelor, priviţi: aici va fi mănăstire şi slujbă.

Călugăriţele s-au gândit: „Cum? Aici va fi?... În aceste ruine?”

Dar timpul a dovedit adevărul prezis de monahia de la Goloseevo. În 1993, după cinci ani de la moartea maicii, sihăstria a renăscut ca schit al Lavrei Pecerska şi aici au venit primii vieţuitori – arhimandritul Isaachie cu câţiva ascultători. Peste trei ani, în 1996, cu binecuvântarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ucrainene, schitul a devenit mănăstire de bărbaţi de sine stătătoare – Sihăstria Acoperământului Maicii Domnului Goloseevo.

Pe toţi cei care veneau la maica în Goloseevo, ea îi trimitea la mormântul Cuviosului Alexei de la Goloseevo, care pe atunci nu fusese încă canonizat.

– Mergi şi te închină – spunea maica –, acolo slujeşte un preot.

Cei care veneau permanent la maica făceau aceasta şi fără ca ea să le amintească, pentru că ea putea să nu-l primească pe omul care nu se închinase la mormântul stareţului de la Goloseevo. Fără îndoială, ea însăşi s-a rugat de nenumărate ori la mormântul sfânt. Potrivit martorilor oculari, în acei ani, la mormântul Cuviosului Alexei totdeauna licărea o candelă şi ardeau lumânări, chiar dacă uneori cădea multă zăpadă şi drumul spre mănăstire încă nu era curăţat. Dar cine nu ştie despre faptul că maica Alipia iubea foarte mult să aprindă lumânări în biserică, pentru aceasta cheltuind toată milostenia pe care o primea de la oameni?

Chilia maicii Alipia se afla pe teritoriul sihăstriei pustiite, în mijlocul pădurii, pe o coastă de deal, într-o văgăună adâncă. Un loc mai bun pentru

monahul isihast nici nu se putea găsi. Întreaga pădure de la Goloseevo a fost sfințită cu rugăciunile cuvioşilor şi ale călugărilor nevoitori. Întemeietorul schitului, Sfântul Ierarh Petru Movilă, se ruga aici noaptea în genunchi, întărindu-se duhovniceşte. Sfântul Ierarh Filaret Amfiteatrov a venit timp de 17 ani la Goloseevo, primăvara şi vara, împreună cu părintele său duhovnicesc, Cuviosul Partenie, şi se plimba mereu prin pădure, rostind pe de rost Psaltirea. În fiecare zi, stareţul Partenie săvârşea asemenea „plimbări" prin pădure şi în deplină singurătate, rostind pe de rost toţi psalmii; săvârşea de două ori Pravila Născătoarei de Dumnezeu (300 de rugăciuni „Născătoare de Dumnezeu, bucură-te..."), precum şi Rugăciunea lui Iisus. Fericitul Teofil de la Kitaev, care s-a nevoit de două ori în Sihăstria Goloseevo, a fugit în pădure de numeroşii săi admiratori, s-a ascuns în scorbura unui stejar mare şi se ruga acolo în taină. „Plimbări" prin pădure, însoţite de rugăciune, au săvârşit şi Fericitul Paisie, care a fost în Goloseevo citeţul pravilei schimniceşti pentru Sfântul Ierarh Filaret (în schimă – Teodosie), şi Cuviosul Alexei, un stareţ cu adevărat nebun petru Hristos, care a călăuzit duhovniceşte sute de oameni din cele mai diverse categorii sociale şi care niciodată n-a închis uşa simplei sale chilii în faţa nimănui.

Maica Alipia a continuat lucrarea duhovnicească a părinţilor sihaştri de la Goloseevo. La fel ca mitropoliţii Petru şi Filaret, ea se ruga ziua şi noaptea, şi în chilie, şi în pădure, şi, asemenea fericiţilor

Paisie şi Teofil, ea a strălucit în nevoința nebuniei pentru Hristos, acoperindu-şi cu ea nevoințele pustniceşti.

Maica era îmbrăcată în haine de culoare neagră, iar pe cap purta o căciulă de blană pentru copii. Fiind fragilă şi uscățivă, ea părea a fi gârbovă, pentru că purta pe umeri sau pe spate icoana muceniței Agafia şi un sac nu prea mare cu nisip (un fel de lanțuri, verigi ascetice), iar la gât o mulțime de chei de fier (numărul lor corespundea cu numărul fiilor şi fiicelor sale duhovniceşti). Dacă primea un nou om pentru a-l călăuzi duhovniceşte, maica îşi atârna la gât o nouă cheie.

Limbajul ei, de asemenea, era mai puțin obişnuit: pentru ea nu exista genul feminin, ea vorbea despre toți doar la genul masculin, inclusiv despre sine însăşi şi despre persoanele de sex feminin. Mulți vedeau în aceasta o manifestare a nebuniei pentru Hristos. Dar poate fi şi o altă cauză: aproape un sfert de veac, maica Alipia s-a nevoit în mănăstiri de bărbați, în Lavra Pecerska şi în Sihăstria Goloseevo, ruinată, aflându-se sub îndrumarea duhovnicească a stareților şi urmând calea nevoințelor cuvioşilor. Iar Sfântul Ierarh Ignatie Briancianinov a spus că, dacă femeia neputincioasă se nevoieşte din dragoste pentru Hristos, atunci şi ea este *fericit bărbatul*, după cuvintele Psalmistului. De asemenea, este posibil ca maica să fi atins o astfel de stare duhovnicească când încetezi de a mai face vreo distincție între sexul masculin şi cel feminin, când în

fiecare om vezi o făptură nouă în Hristos, un nou Adam, un chip viu al lui Dumnezeu. Şi atunci, şi despre sine şi despre fiecare vei vorbi la genul masculin – „el”.

Maica Alipia îşi petrecea zilele în rugăciuni şi osteneli. Dimineaţa, ea putea fi găsită în biserica de la Demievka, unde se ruga întotdeauna la icoana Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel. Dacă cineva i se adresa în timpul slujbei, maica îndată se ruga pentru ajutor şi, primind înştiinţare de la Dumnezeu, le spunea cu bucurie despre mila lui Dumnezeu revărsată asupra oamenilor.

După ce se săvârşea slujba, tot acolo, în biserică, maica îi asculta pe mulţi vizitatori şi, rugându-se în sine, le prevestea modul de rezolvare a diferitelor probleme sau se ruga pentru ajutor şi vindecare. Întorcându-se în chilie, necăutând la vârsta înaintată, maica Alipia trebăluia prin mica sa gospodărie, continuând să primească vizitatori. Ea iubea să-şi îngrijească găinuşele, să lucreze în grădină, să gătească pentru fiii ei duhovniceşti şi pentru oaspeţi.

Pe coasta văgăunii, maica a săpat singură nişte trepte şi cobora pe ele în pădure, pentru a hrăni un elan pe care ea cu dragoste îl numea „Oaspete”. Toate acestea erau pentru ea o mare mângâiere. Cu dragoste ea hrănea şi multe pisici, care trăiau la ea, precum şi păsări şi câini vagabonzi, fiindu-i milă din inimă de orice creatură a lui Dumnezeu.

Fericita maică mânca o singură dată în zi şi foarte puţin. În zilele de miercuri şi vineri, precum

şi în prima şi în ultima săptămână a Postului Mare, ea nu mânca şi nu bea nimic.

Maica primea vizitatori până la apusul soarelui, după aceea închidea uşa chiliei sale şi aproape niciodată n-o deschidea până dimineața. Ea era foarte obosită de vizitatori, mai ales în ultimii ani de viață. Neputințele şi suferințele omeneşti au adus-o la epuizare şi ea deseori suspina:

– Cât e de greu...

Cu toate acestea, totuşi, când ucenica de chilie începea să-i spună cu precauție că ar putea să nu-i primească pe toți, maica, păstrând puțină tăcere, îi răspundea:

– Marusea, tu nu ştii cât e de rău fără oameni! Cu oamenii este greu, dar cât e de greu fără oameni! E greu, e greu, e greu... La mine vin diferiți oameni, iar tu ia seama cum îi primesc. Aşa să faci şi tu...

Şi, într-adevăr, de multe ori veneau la maica nişte oameni atât de decăzuți, încât fiii ei duhovniceşti se ruşinau să se aşeze cu ei la aceeaşi masă. Dar fericita maică nu se ruşina şi le purta de grijă, dând tuturor exemplu de dragoste jertfitoare de sine. În ciuda oboselii, maica nu lăsa niciodată pravila de rugăciune, chiar şi când era bolnavă.

Noaptea, maica aproape că nu se odihnea: se ruga aşezându-se pe marginea patului, care era ocupat de o mulțime de saci mici, pentru a o împiedica să doarmă. Trupul ostenit al maicii n-a ştiut toată viața ce înseamnă odihna şi relaxarea; doar la sfârşitul vieții, în perioadele grele de boală, ea stătea cul-

cată pe nişte scânduri, pentru a se odihni. Iar la ora 3:00 dimineața, pentru ea începea o nouă zi de muncă.

Dar, de la alții, maica Alipia nu cerea asemenea nevoințe stricte. La ea deseori înnopta câte cineva şi oaspeților săi le aranja cu dragoste patul să doarmă, iar a doua zi dimineața îi binecuvânta de drum. De regulă, vizitatoarele plecau voioase şi... sănătoase, deşi puteau nici să nu observe aceasta de îndată.

În afară de aceasta, în chilia maicii, ca şi oarecând în chilia Cuviosului Alexei de la Goloseevo, fiii duhovniceşti şi vizitatorii erau întâmpinați cu generozitate şi bunăvoință, fiind totdeauna aşezați la masă. Maica ştia întotdeauna câți oameni şi cu ce nevoi trebuie să vină, şi pentru toți pregătea masa. De obicei, fierbea totul în cratițe nu prea mari, iar oaspeților le punea farfurii mari şi întotdeauna era de ajuns pentru toți.

Dacă maica ştia că într-o zi la ea vor veni 30 de oameni, ea binecuvânta să se fiarbă terciul ei „de firmă" pentru 30 de persoane. Într-o cratiță de trei litri, una dintre ajutoarele ei turna trei litri de lapte. Apoi, în această cratiță plină până la refuz, se turna un kilogram de orez, zahăr, un kilogram de unt şi se băteau 30 de ouă. Nu curgea nimic pe jos şi terciul era foarte gustos, fiind mai apoi turnat în farfurii mari. Maica Alipia binecuvânta pe fiecare să mănânce câte o porție întreagă. În timpul acestei mese, mulți se vindecau de diferite boli.

Pe lângă aceasta, maica îi vindeca pe bolnavi cu un unguent pregătit cu mâinile ei. Puterea vindecătoare a acestui unguent consta în rugăciunile maicii. S-au păstrat o mulțime de dovezi și mărturii despre vindecarea celor mai grave boli cu acest unguent.

Astfel, soției unui preot medicii i-au descoperit cancer la sân. Soțul ei îi cerea să meargă imediat la operație. Femeia a cerut pentru aceasta binecuvântarea fericitei Alipia, dar maica n-a binecuvântat. Ea a uns pieptul bolnav al femeii cu unguentul său și, aplicând un pansament cald, i-a interzis să-l scoată timp de trei zile. Soția preotului a suportat cu greu aceste zile, atât de mare era durerea, dar n-a încălcat binecuvântarea.

După trei zile, pe piept se formase o rană purulentă, iar maica Alipia a binecuvântat să fie deschisă la spital. Femeia nu mai avea niciun fel de tumoare malignă.

Primind și ospătând în același timp mai mulți oameni, maica știa să spună fiecăruia un cuvânt de folos și acest cuvânt era înțeles numai de omul căruia îi era adresat. Deseori, cuvintele maicii nu erau înțelese imediat, ci după un timp, deoarece ea vorbea despre viitor ca despre trecut.

Monahia Alipia își manifesta foarte delicat darul său de a vedea cu duhul, pentru a nu-l tulbura pe om. Deși ea putea fi și strictă, chiar și severă, severitatea ei era întotdeauna însoțită de dragostea și grija pentru mântuirea oamenilor.

Odată, la maică au venit trei tineri. Privind cu atenție pe fiecare în parte, ea le-a spus ce vor face aceştia în viață. Unul dintre ei avea o atitudine foarte critică față de maica Alipia şi chiar nici nu dorise să meargă la ea, zicând:

– Ce ştie această babă?

Şi iată că maica, privindu-l cu atenție, i-a zis cu asprime:

– E mare şi îngrozitor păcat să te măriți; în iad se va duce sufletul, dacă nu se va pocăi.

Tânărul s-a schimbat la față şi, atunci când însoțitorii săi erau gata să plece, el a rămas la maica. A ieşit de la ea tăcut şi îngândurat, iar peste o lună a murit subit, de ciroză. Maica l-a mustrat în ascuns de păcatul sodomiei şi l-a chemat la pocăință, dar, dacă el s-a pocăit sau nu, nu se ştie.

Dacă maica vedea în om tendința şi dorința de a se pocăi şi a se corecta, era foarte milostivă chiar şi cu cei mai împietriți păcătoşi. Într-o zi venise la ea o femeie tânără şi frumoasă, care permanent îşi înşela soțul. Patima desfrâului pusese aşa o stăpânire asupra ei, încât ea singură nu se mai putea opri, iar să se pocăiască înaintea preotului îi era ruşine.

Maica Alipia a primit-o cu o deosebită blândețe şi duioşie, a aşezat-o alături de ea şi a început să-i vorbească cu încântare:

– Cât eşti de frumos! Ce rochie frumoasă ai! În tinerețe şi eu am fost frumos! Aşa am fost!...

Şi a început să-i povestească cu încredere despre păcatele sale inexistente, atribuindu-şi sieşi pă-

catele acestei femei, aşa cum a făcut în timpul său Fericitul Paisie din Kiev. Femeia, la rândul ei, ascultând-o pe maică, a recunoscut că în viața ei a făcut aceleaşi fapte şi s-a întâmplat acelaşi lucru. Ea s-a umilit cu sufletul, a izbucnit în lacrimi şi s-a pocăit. De la maica Alipia a ieşit cu totul alt om. Ulterior, această femeie împreună cu soțul şi cu fiica ei au primit călugăria.

Fiind înzestrată de Dumnezeu cu darul proorociei şi al vederii cu duhul, maica Alipia citea în sufletul omului ca într-o carte deschisă. Ei îi era descoperit ce se întâmplă sau se va întâmpla cu omul şi ea putea să preîntâmpine primejdiile, să-l ajute pe om să evite anumite probleme, neînțelegeri şi ispite sau să-l apere de necazurile ce veneau asupra lui.

Astfel, într-o noapte, maica s-a rugat pentru mântuirea unei fete care căzuse în mâinile unui sadic, într-un oraş necunoscut. Nefericita fată trebuia să moară de o moarte chinuitoare, dar maica Alipia s-a rugat ca Domnul să păstreze viața fetei şi i-a cerut ucigaşului să elibereze jertfa. Martoră a acestei lupte pentru sufletul şi viața omului a devenit una dintre fiicele duhovniceşti ale maicii. Dar abia mai târziu a aflat ea pentru cine se ruga maica atât de stăruitor la Domnul.

Biruința duhovnicească a maicii n-a trecut nici pentru ea fără consecințe. Diavolul s-a răzbunat, lovind cu o boală neclară mâna nevoitoarei. Mâna s-a umflat şi durerea era atât de mare, încât, chiar dacă era neobişnuit de răbdătoare, maica gemea.

În general, pentru maica Alipia nicio faptă bună sau binefacere duhovnicească nu trecea fără urmări. Oamenii primeau alinare, vindecare, ajutor şi bucurie, iar maica – suferinţă şi boală. Prin smerenia sa şi cu harul lui Hristos, maica Alipia avea putere asupra diavolului şi a slugilor lui; ea izgonea demonii din om şi le interzicea să mai intre în el. Dar cel viclean n-a încetat să se răzbune pe ea până în ultimele ei zile de viaţă. El se arăta maicii uneori prin oameni, iar alteori apărea chiar el însuşi, în chipul său cu totul respingător.

Chiar şi în chilia îndepărtată de la Goloseevo, maica Alipia n-a mai avut linişte din cauza urmăririi din partea autorităţilor. Din timp în timp venea miliţianul de sector şi-i cerea insistent să prezinte documentele şi să părăsească căsuţa. Dar, după ce se ruga în sine, maica îi răspundea că Stăpânul cel mai mare nu-i permite să plece. Şi, prin mila lui Dumnezeu, miliţianul o lăsa în pace, dar numai pentru un timp.

Adesea de la serviciul medical de urgenţă veneau echipe şi încercau s-o evacueze la spitalul de psihiatrie sau la un azil de bătrâni. Dar, prin mila lui Dumnezeu, ei plecau singuri. Odată, rugându-se la Dumnezeu, maica i-a descoperit unei femei-medic boala ei ascunsă şi aceasta, rămânând uimită, a lăsat-o în pace.

Se mai întâmpla ca chilia maicii să fie atacată de huligani, care spărgeau uşa în speranţa că vor găsi bani sau lucruri de preţ, şi atunci maica se ruga

cu mâinile ridicate la cer toată noaptea, până când „oaspeții nepoftiți” plecau. Uneori, însă, aceştia îi pândeau pe fiii ei duhovniceşti sau pe vizitatori, de aceea maica nu permitea să plece cineva fără de binecuvântarea ei, şi, astfel, prin rugăciunile ei, toți rămâneau nevătămați.

Într-o zi, la comanda cuiva, a fost adus un tractor cu câțiva muncitori, pentru a demola chilia maicii. Casa era mică şi pentru a o distruge nu era nevoie de mari eforturi. Când totul era deja pregătit pentru demolare, bătrâna maică s-a aşezat în partea din față a tractorului, a ridicat mâinile spre cer şi lacrimi mari au început a se scurge pe obrajii săi scofâlciți. Strigătul de rugăciune din inima ei a fost auzit: muncitorii au rămas uluiți şi buimăciți, şi au plecat, refuzând să distrugă casa maicii.

Când diavolul nu reuşea să-i facă vreun rău prin oameni, se arăta el însuşi: speriind-o, trântind şi spărgând uşile. Într-o zi, una din vizitatoarele maicii, pregătind mâncarea în curte, a auzit tropotul unei mari herghelii de cai care veneau spre chilie. Făcând semnul crucii asupra mâncării, femeia a fugit în casă şi s-a încuiat, citind Psalmul 90, *Cel ce locuieşte în ajutorul Celui Preaînalt...* După un timp, totul s-a liniştit. S-a dovedit că nu fuseseră niciun fel de cai. Maica a lăudat-o pe această femeie pentru că nu s-a speriat.

Pentru încercarea maicii în credință, Domnul îngăduia diavolului s-o atace fizic: o ridica în aer, o arunca la pământ, o lovea cu capul de pietre. Mar-

tori ai luptei maicii Alipia cu diavolul au fost ucenica sa de chilie împreună cu nepoata ei. Odată, fiind îngrijorate de absența îndelungată a maicii, ele au alergat spre văgăună. Vederii duhovnicești a copilei i-a fost descoperit că cineva înfricoșător și negru la chip încearcă s-o ucidă pe maica Alipia, iar ucenica sa de chilie a văzut-o doar pe maica, care se lupta cu cineva nevăzut.

Cunoscând din experiența sa greutatea luptei cu duhurile răutății, totdeauna maica îi preîntâmpina și îi sfătuia pe toți să se ferească de nevoința și nebunia pentru Hristos fără Hristos, adică cu de la sine putere sau fără binecuvântare. De exemplu, ea nu dădea binecuvântare pentru a merge la nevoință în munții Caucazului, spulberând astfel visele înflăcărate ale tinerilor prin cuvinte simple:

– Nu. Nu-i aceea. Aceste nevoințe nu sunt pentru timpul nostru.

Sau:

– Fără soție, te vei pierde... Vei pieri.

Iar unui tânăr care visa la nevoința nebuniei pentru Hristos, maica i-a zis cu asprime și agitată:

– Să nu îndrăznești, te vor omorî!

Tânărul nu a ascultat și în curând a murit.

Maica era îngrijorată profund de neascultarea fiilor săi duhovnicești și a vizitatorilor ei. Ea se străduia să-i oprească de la neascultare și prin interdicții și prin rugăminți. Dar, când ei rămâneau totuși neînduplecați și ceea ce le spunea ea nu acționa asupra lor, maica suferea împreună cu ei, poate

chiar mai mult decât ei, ştiind ce urmări aduce după sine neascultarea. Dacă cineva venea la ea pentru a cere binecuvântare pentru călugărie, maica încerca mai întâi de toate ascultarea acelei persoane.

Astfel, maica i-a cerut unui tânăr să dea jos de pe rafturi toate cărţile, prefăcându-se că o caută pe cea de care are nevoie, iar după aceasta i-a zis să le aranjeze la loc, în ordinea pe care i-o va indica ea. Dar tânărul a făcut tot în felul său, „mai raţional", după cum i se păruse lui. Maica, fără să se uite la munca lui, a spus:

– Vrea să fie călugăr, dar face totul după placul său...

Faţă de monahi, maica avea o atitudine foarte binevoitoare, îi iubea foarte mult şi zicea cu blândeţe despre ei că sunt „rudele mele dintotdeauna" sau „el e din satul nostru". În perioada sovietică, să fii călugăr nu era uşor. În anii 1960, în Kiev au fost închise toate mănăstirile de bărbaţi, rămânând deschise numai două mănăstiri de femei: Pokrovski şi Florovski. Dar nici vieţuitoarele lor nu aveau linişte. Autorităţile le cereau să aibă viză de reşedinţă în Kiev, iar pentru cineva din alt oraş era aproape imposibil să se înregistreze în Kiev. Uneori nu reuşeau să se înregistreze nici măcar în regiunea Kievului. Adesea, în mănăstiri erau organizate raiduri de răfuială şi percheziţii, vieţuitoarele erau înjosite, insultate; se încerca prin toate mijloacele ca ele să fie scoase din mănăstiri – mai ales cele tinere.

O monahie, epuizată de faptul că nicidecum nu putea să obțină viză de reședință, a venit cu durerea ei la maica Alipia. Fericita a întâmpinat-o cu cuvintele:

– Cât veți mai chinui fata cu înregistrarea? Încetați de a vă mai bate joc!

Maica a binecuvântat-o și aceasta în curând a primit viză de reședință în orașul Irpeni.

În perioada sovietică, în anii de prigoană a credincioșilor, maica Alipia i-a ajutat nu numai pe slujitorii Bisericii și pe monahi, față de ei arătându-se cu o deosebită atenție și dragoste, dar și pe fiii săi duhovnicești i-a învățat să respecte preoții și niciodată să nu-i judece, să nu-i vorbească nici de bine, nici de rău. Prin rugăciunile sale, maica a sprijinit pe mulți mireni credincioși să stea neclintiți în credință și să nu cedeze, să nu se lepede de Sfânta Biserică.

O tânără a fost pusă în fața unei alegeri: sau renunță la credință și intră în Komsomol, sau este exmatriculată din Universitate și trasă la răspundere penală. Fata a cerut sfatul maicii Alipia. Maica i-a răspuns că „Gramatele Împărătești" pot fi purtate și fără komsomol. După ce maica s-a rugat la Dumnezeu, pur și simplu au uitat de studenta credincioasă.

O altă fată era persecutată pentru că scria poezii cu conținut religios. Prin rugăciunile maicii, ea s-a îmbolnăvit, iar mai apoi au uitat, de asemenea, de ea.

Maicii Alipia i se adresau cu diferite probleme dificile şi boli grave nu numai credincioşii, ci şi ateii, şi comuniştii. Maica îi ajuta şi pe ei cu toată dăruirea de sine şi, prin rugăciunile şi dragostea ei, mulţi oameni se întorceau la Hristos. Numai Unul Dumnezeu ştie câţi oameni a salvat maica din necazuri şi disperare, pe câţi i-a făcut sănătoşi, câte familii a păstrat unite, nelăsându-le a fi destrămate.

În anii războiului din Afganistan, recruţii care cereau sfintele rugăciuni ale maicii Alipia scăpau de recrutarea în Afganistan şi, deci, de la moarte sigură.

Maicii Alipia i s-a descoperit că la 26 aprilie 1986 se va întâmpla catastrofa de la Cernobâl. Şi maica, cu mult înainte de tragedie, a prevenit oamenii că va arde pământul, că vor arde subsolurile, că vor „otrăvi" pământul şi apa.

– Stingeţi focul! – striga maica. Nu daţi drumul la gaz! Doamne, ce va fi în Săptămâna Patimilor!

Dar nimeni n-o înţelegea. Mai bine de o jumătate de an maica s-a aflat în post şi rugăciune pentru mântuirea pământului şi a oamenilor de groaznica catastrofă. Cu o zi înainte de accident, maica mergea pe stradă şi striga:

– Doamne, fie-Ţi milă de prunci! Îndură-Te de popor!

Domnul a descoperit maicii sensul tragediei de la Cernobâl, dar ea n-a putut opri mânia lui Dumnezeu asupra oamenilor care L-au mâniat cu păcatele şi fărădelegile lor.

Şi, atunci când s-a produs accidentul şi a început panica, mai ales în Kiev, în oraşele şi satele aflate pe o rază de 30 de kilometri, maica Alipia n-a binecuvântat pe nimeni să părăsească casele şi să fugă. Ea, ca o mamă iubitoare, îi chema pe toţi să se liniştească, să se întoarcă la Dumnezeu şi să nădăjduiască în mila şi ajutorul Lui. Maica îi chema pe toţi să se roage la Domnul Iisus Hristos cel Răstignit şi să-şi amintească de puterea Crucii Lui, prin care a biruit moartea. Ea a binecuvântat ca oamenii să însemneze locuinţele lor cu semnul sfintei cruci şi să continue să trăiască în ele, să însemneze şi alimentele cu semnul sfintei cruci şi să mănânce fără teamă.

– Dar cum să bei lapte radioactiv? – o întrebau cu teamă.

– Dar tu îl însemnezi cu semnul crucii, răspundea maica, şi nu va fi niciun fel de radiaţie.

În acele zile teribile, maica i-a susţinut pe mulţi duhovniceşte, nelăsându-i să cadă în panică şi disperare, şi i-a întors la Dumnezeu.

Maica Alipia şi-a prevenit fiii duhovniceşti şi despre o altă durere, „Cernobâlul duhovnicesc": despre viitoarea schismă a lui Filaret în Ucraina. Ea încerca să-i convingă pe vizitatorii săi că trebuie să aparţină numai Bisericii Ortodoxe canonice. Dar, pe atunci, puţini credeau că se va produce o oarecare schismă şi mulţi se tulburau şi se revoltau când în biserica de la Demievka ea îl întâmpina şi îl petre-

cea pe fostul mitropolit Filaret [M. A. Denisenko] cu cuvintele: „Schismaticul! Schismaticul!”

Orice durere şi orice suferinţă omenească au trezit întotdeauna în sufletul maicii Alipia o mare compătimire şi milă. Dorinţa ei de a-i ajuta pe toţi se exprima nu numai prin rugăciuni fierbinţi, dar şi prin postul suplimentar pe care maica se obliga să-l respecte, supunându-şi astfel trupul său multpătimitor unor noi lipsuri. De exemplu, pe timp de secetă, ea nu numai că nu mânca nimic, dar nici apă nu bea, chiar şi pe cea mai chinuitoare arşiţă.

Odată, cerând de la Dumnezeu ploaie, maica nici n-a mâncat şi nici n-a băut nimic timp de două săptămâni. Şi, atunci când a început să plouă puternic, maica Alipia se plimba în jurul casei cu mare bucurie, ridicându-şi mâinile la cer şi lăsând ploaia să o ude.

– Slavă Domnului! Ploaie! – a exclamat ea cu voce tare.

– Slavă Domnului! Ploaie! Roadă! Roadă! Roadă!

Maica Alipia îşi sporea postul şi atunci când fiii ei duhovniceşti, prin neascultarea lor, Îl mâniau pe Dumnezeu.

Cu câteva luni înainte de moarte, maica Alipia a întrebat-o pe ucenica sa de chilie, Maria, în ce zi a săptămânii va fi data de 30 octombrie. Când a aflat că e duminică, n-a spus nimic şi a clătinat din cap. Aceeaşi întrebare a pus-o şi unei monahii. Iar unei vizitatoare, maica i-a dat un calendar bisericesc pe

un an, binecuvântând-o să numere zilele lunilor. Când a ajuns la data de 30 octombrie, maica a oprit-o şi a încercuit această dată.

Cu două săptămâni înainte de moarte, maica Alipia a spus:

– Încălziți apă, spălați-mă, eu plec din viața pământească!

Fiii duhovniceşti au început să plângă, iar ucenica de chilie, necăutând la necaz şi lacrimi, a îndeplinit binecuvântarea maicii. Fiind slăbită, maica s-a culcat şi, uitându-se la icoană, a spus cu greu:

– Nu-u-u! A mai lăsat puțin – şi a arătat cu degetul –, iată, atâ-â-ât vei mai trăi!

Cu o săptămână înainte de moarte, în chilia maicii s-au adunat din nou fiii ei duhovniceşti. Maica s-a închinat până la pământ în fața fiecăruia şi a zis:

– Iartă-mă! Iartă-mă! Iartă-mă!

După aceea, s-a rugat la Dumnezeu:

– Iartă-mă! Iartă-mă! Iartă-mă! Iartă-mă!

Şi s-a însemnat cu semnul sfintei cruci.

– Nu plânge! – i-a zis maica devotatei sale ucenice de chilie. Vei veni la mine la mormânt şi-mi vei povesti totul, ca unei ființe vii, iar Domnul te va auzi şi te va ajuta.

Iar altădată, maica Alipia a zis:

– Eu rămân aici cu voi. Duceți-vă şi înconjurați acest loc [adică căsuța din Goloseevo – n.n.] şi eu vă voi auzi şi, dacă voi afla îndrăzneală la Dumnezeu, atunci voi mijloci pentru voi înaintea Lui.

Şi a mai zis maica:

– Eu voi muri când va cădea prima zăpadă şi vor fi îngheţuri.

În seara sâmbetei de 16/29 octombrie, maica s-a simţit foarte rău. Ea i-a dat ucenicei sale de chilie bani, zicându-i:

– Du-te acum în biserică, pune lumânări, dar nu le aprinde, să fie pentru a doua zi dimineaţa...

Apoi a binecuvântat-o să ia cu sine daruri pentru panihidă şi dimineaţa imediat să le ducă la biserică, iar după slujbă să fugă repede la ea în chilie, ca s-o găsească în viaţă.

În ziua următoare, pe data de 17/30 octombrie 1988, a căzut prima zăpadă şi a lovit primul îngheţ. După slujbă, în chilia maicii au venit mulţi oameni: toţi se grăbeau să-şi ia rămas bun, să-i ceară iertare şi să ia ultima binecuvântare. Fiii duhovniceşti plângeau, se rugau. Când a venit clipa despărţirii, maica Alipia s-a ridicat puţin şi, privind serios şi pătrunzător la fiii săi duhovniceşti, i-a însemnat de trei ori cu semnul sfintei cruci. Înţelegând cât de greu le va fi să vadă moartea maicii lor duhovniceşti, i-a binecuvântat pe toţi, cu excepţia unei femei, să meargă la Sihăstria Kitaev şi să se roage acolo pentru ea, la mormintele Cuvioasei Dositeea şi Fericitului Teofil...

Şi, când fiii duhovniceşti se rugau pentru ea în Kitaev, maica Alipia, fiind deja pe patul de moarte, s-a rugat cu umilinţă Domnului ca El să nu-i lase pe fiii ei rămaşi orfani...

Pe patul de moarte, maica stătea luminată, exact ca şi cum ar fi fost adormită. Faţa ei era liniştită şi plină de bunătate. Monahiile de la Mănăstirea Florovski au pregătit-o pentru înmormântare, iar prima panihidă pentru sufletul adormitei monahii Alipia a fost săvârşită de ieromonahul Roman Matiuşin.

La înmormântarea care a avut loc pe 1 noiembrie în Biserica Înălţării Domnului din Mănăstirea Florovski, s-au adunat foarte mulţi oameni. Sicriul maicii Alipia era acoperit cu flori. Fiii ei duhovniceşti, prezenţi la slujba de înmormântare, nu mai simţeau o durere atât de mare precum cea care îi străpunsese în ziua când au aflat despre moartea maicii. Durerea parcă s-a pierdut şi s-a dizolvat într-o bucurie liniştită, plină de nădejde. Toţi au simţit că aceasta a fost o sărbătoare, un triumf al credinţei, că aceasta nu este moartea, ci biruinţa asupra ei.

În chip minunat s-a hotărât ca înmormântarea maicii să se facă în cimitirul Lesnoie, pe terenul Mănăstirii Florovski, deşi la început părea că este de neconceput a îngropa în cimitirul orăşenesc o monahie care n-a avut nici paşaport, nici viză de reşedinţă...

Enoriaşii bisericii de la Demievka, care au ştiut-o pe maica Alipia în timpul vieţii sale, îşi amintesc câte panihide a adus ea, cât a pomenit, câte lumânări a aprins pentru cei vii şi adormiţi. Toată milostenia pe care o primea, maica o cheltuia pe pro-

duse pentru panihidă şi pe lumânări, şi totdeauna aprindea din cele scumpe. Şi, iată, după moartea maicii, la mormântul ei modest din cimitirul Lesnoie, curgeau râuri de oameni - şi dintre cei care au cunoscut-o în viaţă, şi dintre cei care n-au cunoscut-o. Aici se săvârşeau permanent panihide, totdeauna licărea căndeluţa şi ardeau lumânări, aici permanent erau flori vii.

Şi, dacă în timpul vieţii sale maica Alipia a ajutat mii de oameni, după moartea sa, toate cazurile în care s-a manifestat ajutorul său haric nici nu pot fi numărate. La ea aleargă şi cei bolnavi de boli incurabile, şi cei rămaşi orfani, şi şomerii, şi cei care au fost clevetiţi şi condamnaţi pe nedrept, şi cei deznădăjduiţi de mântuire, şi cei săraci, şi cei ce suferă – şi nimeni nu rămâne neajutorat.

În ziua pomenirii maicii Alipia, la mormântul ei se formează rânduri mari de închinători. Ei îi scriu scrisori-bileţele, ca şi Fericitei Xenia de la Sankt Petersburg, cu cele mai tainice rugăminţi...

Cu fiecare an, poporul cinsteşte tot mai mult şi mai mult şi locul de nevoinţă al fericitei Alipia, acolo unde a fost căsuţa ei, lângă Sihăstria Acoperământului Maicii Domnului Goloseevo. Cu binecuvântarea Întâi-stătătorului Bisericii Ortodoxe Ucrainene, Prea Fericitul Vladimir, Mitropolitul Kievului şi al Întregii Ucraine, pe locul chiliei distruse a maicii Alipia, Sihăstria Goloseevo a construit un paraclis în cinstea Sfântului Ierarh Nicolae, făcătorul de minuni.

Din mila lui Dumnezeu, Prea Fericitul Vladimir a binecuvântat ca şi osemintele monahiei Alipia Avdeev să fie mutate în Sihăstria Goloseevo, unde maica a trăit şi s-a nevoit în ultimii ani de viaţă.

Sfintele moaşte ale monahiei Alipia au fost aflate în dimineaţa zilei de 5/18 mai 2006. La acest sfânt eveniment au participat părintele stareţ al Sihăstriei Goloseevo, arhimandritul Isaachie Andronic, părinţii, fraţii şi enoriaşii mănăstirii, fiii duhovniceşti şi închinătorii maicii, precum şi reprezentanţii administraţiei cimitirului Lesnoie, cei ai poliţiei din Kiev şi ai staţiei epidemiologice.

Înainte de a deschide mormântul, arhimandritul Isaachie a săvârşit o litie pentru sufletul maicii Alipia. Părinţii şi fraţii au scos atent crucea, au scos florile de pe mormânt şi, cântând cântările pascale şi cele pentru pomenirea celor adormiţi, au început săpăturile. Ele au durat puţin timp, aproximativ o oră, şi s-au petrecut foarte liniştit şi paşnic. Nu a fost, probabil, în acel moment, vreun om care să nu fi simţit în inima sa această deosebită pace lăuntrică – pacea care covârşeşte orice minte.

Când s-a ajuns la sicriu, toţi cei prezenţi s-au adunat în jurul mormântului. Sicriul era parţial putred. Sfintele moaşte ale maicii Alipia au fost găsite în haine monahale. S-au păstrat bine iconiţele de lemn aşezate în sicriu şi metaniile călugăreşti, care erau tot de lemn. Toate acestea, împreună cu moaştele, au fost mutate cu grijă într-un sicriu nou şi puse în microbuzul mănăstirii. Fiind însoţite de poliţie

şi de o impunătoare escortă de maşini, moaştele nevoitoarei de la Goloseevo se întorceau acasă, în mănăstirea renăscută, între ruinele căreia maica Alipia a trăit ultimii nouă ani din viaţa sa. Sfintele moaşte au trecut dimineaţa pe bulevardele şi străzile oraşului, pe lângă biserica de la Demievka, pe care maica o iubea atât de mult...

La porţile mănăstirii, părintele stareţ împreună cu fraţii şi enoriaşii au întâmpinat cinstitele moaşte ale Fericitei Alipia. Cântând „Sfinte Dumnezeule...", părinţii le-au dus în biserica ridicată în cinstea icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului, numită Izvor de Viaţă Purtător. Arhimandritul Isaachie i-a felicitat din amvonul bisericii pe toţi, pentru întoarcerea acasă a maicii Alipia, după care a început prima panihidă săvârşită de un sobor de preoţi înaintea moaştelor.

În prezent, moaştele monahiei Alipia se află într-un mormânt de marmură, în cripta bisericii ridicată în cinstea icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului, Izvor de Viaţă Purtător, unde în fiecare zi se săvârşesc panihide şi litii pentru odihna fericitei şi pururea pomenitei monahii Alipia.

Anexă:

Despre rostul nebunilor pentru Hristos

Danion Vasile

Ne-am învăţat să judecăm oamenii după criterii impuse, mai mult sau mai puţin evident, de către alţii. Un sfânt precum Sfântul Maxim Mărturisitorul ar fi considerat astăzi un extremist fanatic. Ce înţelepciune era aceasta, să rămâi fidel învăţăturii căreia îi stăteau împotrivă mulţime de ierarhi şi de preoţi? Un sfânt precum Simeon Stâlpnicul ar fi considerat un excentric lipsit de discernământ duhovnicesc: ce poate fi mai anormal decât să îţi petreci viaţa în vârful unui stâlp, lipsit de cele mai elementare condiţii de trai? Şi lista sfinţilor pe care lumea de astăzi i-ar pune la zidul infamiei este mult mai lungă.

Dintre cei care s-au dăruit în întregime lui Dumnezeu, lumea de astăzi ar aduce cele mai multe argumente împotriva nebunilor pentru Hristos. De ce? Pentru simplul fapt că aceştia, prin viaţa lor, s-au transformat în critici vii ai mizeriei, ai păcatului, ai minciunii şi făţărniciei celor care credeau că pot sluji la doi domni - şi lui Dumnezeu, şi lui Mamona.

Lumea de astăzi este o lume foarte tolerantă faţă de aproape toate formele de manifestare a religiozităţii. Cu o singură excepţie: nu poate suferi gla-

sul proorocesc al celor care îi cer să se îndrepte... Lumea de astăzi şi-a stabilit legile ei, legi în care păcatul este considerat un mărgăritar preţios. Dacă cineva încearcă să combată păcatul, împotriva sa se ridică iubitorii de păcat. Un vechi proverb spune că nu e bine să vorbeşti despre sicriu în casa mortului. Dar tocmai asta fac nebunii pentru Hristos: vorbesc despre lucrurile care nu ne plac, despre lucrurile asupra cărora vrem să păstrăm tăcerea.

Ce vrea lumea de astăzi de la Ortodoxie? Vrea cuvinte dulcege: vrea doar predici despre iubirea aproapelui, despre iubirea de vrăjmaşi, despre îngrijirea bolnavilor şi despre ocrotirea săracilor. Dacă Biserica Ortodoxă s-ar limita la un discurs social, atunci s-ar bucura de o glorie lumească strălucitoare: Ortodoxia ar putea fi acceptată fără rezerve de şefi de state, de oameni politici şi de afaceri, de actori de cinema şi de cântăreţi de succes.

Aceasta deoarece pe întregul pământ există o mulţime de oameni *de bine* care caută să îşi ocupe timpul cu acţiuni caritabile, cu oameni pe care mass-media îi prezintă ca mântuitori „locali", ca binefăcători de a căror dragoste se folosesc mulţi oameni necăjiţi. Că milostenia binefăcătorilor este răsplătită încă din viaţa aceasta, că, prin reclama care li se face, ei pierd răsplata veşnică pentru dărnicia lor, asta contează mai puţin. Oamenii de astăzi confundă iubirea aproapelui cu asistenţa socială. Şi atunci de ce Biserica Ortodoxă nu renunţă la „capri-

ciile ei dogmatice şi morale" pentru a se transforma în cea mai bună şcoală de asistenţă socială?

Iată o întrebare pe care şi-o pun nu puţini oameni. Faţă de învăţătura ortodoxă despre Sfânta Treime mulţi au rezerve. Faţă de învăţătura despre păcatele împotriva firii, multe organizaţii au rezerve. Şi atunci de ce Biserica nu rezolvă problema într-un mod civilizat, renunţând la tot ceea ce stârneşte polemici? De ce Biserica Ortodoxă nu vrea să câştige gloria lumii acesteia, glorie care, deşi este trecătoare, este ameţitoare?

Dar poate că nici dacă ar renunţa la „capriciile" ei Biserica Ortodoxă nu ar câştiga foarte mulţi membri. Să spunem că ar fi aşa. Dar nu se poate contesta faptul că, dacă Biserica s-ar transforma într-o instituţie de ajutor social, dacă deviza ei ar fi „pace, hrană, toleranţă...", atunci ar avea mult mai puţini potrivnici. Deci, chiar dacă nu ar câştiga mulţi membri, Biserica ar câştiga totuşi simpatizanţi. Ceea ce nu este puţin lucru.

De ce scrierile Sfântului Siluan Athonitul sunt citite de către catolici şi de către protestanţi sau chiar şi de către cei de alte credinţe, în timp ce cărţile Sfântului Justin Popovici sunt apreciate aproape numai de către creştinii ortodocşi?

Scrierile cuviosului aghiorit au fost citite cu multă vreme înainte de canonizarea sa, iar ale cuviosului sârb nu sunt citite cu plăcere de către catolici sau de către protestanţi nici după canonizarea sa.

De ce? Pentru că, citindu-l pe Sfântul Siluan, catolicii rămân catolici şi protestanţii rămân protestanţi (chiar dacă există rare cazuri de convertiţi la Ortodoxie). Le place să citească despre dragoste, despre mila dumnezeiască, le place să se folosească de învăţătura Sfântului Siluan pentru a fi catolici mai buni sau protestanţi mai buni. În acelaşi timp, nu le place să citească învăţăturile Sfântului Justin. Pentru că li se par intolerante: „Cum, doar Biserica Ortodoxă să fie Trupul lui Hristos? Cum, doar în Ortodoxie este adevărul? Cum? Cum? Cum?" Şi întrebările lor pot continua la nesfârşit. „De ce Ortodoxia nu se rezumă la învăţătura pacifistă a Sfântului Siluan şi păstrează şi fundamentalismul Sfântului Justin Popovici?"

Răspunsul este simplu: misiunea Bisericii nu este doar a-i face pe oameni mai buni, mai cinstiţi, mai toleranţi. Misiunea Bisericii este de a-i creşte pe oameni la şcoala mântuirii. La şcoala sfinţeniei. Sfinţindu-se, oamenii devin implicit şi mai buni şi mai cinstiţi. Când sunt pătrunse de sfinţenie, bunătatea şi cinstea devin trepte spre rai. Ceea ce nu sunt atunci când lipseşte sfinţenia.

Biserica nu poate renunţa la Sfântul Justin, aşa cum nu poate renunţa nici la Sfântul Siluan. (Chiar dacă heterodocşii se ostenesc să deformeze învăţătura sfântului aghiorit, transformându-l dintr-un dascăl al Ortodoxiei într-un guru aconfesional al iubirii de Dumnezeu şi de aproapele, el rămâne unul dintre cei mai mari teologi ai Bisericii de Răsărit.

De altfel, heterodocşii trec scrierile Sfântului Siluan prin aceeaşi cenzură prin care trec chiar Sfânta Scriptură, păstrând ce le convine şi trecând cu vederea ceea ce nu le place.)

Conținutul articolulului de față pare să se îndepărteze de ceea ce prezintă titlul său, de tema nebuniei pentru Hristos şi a celor care şi-au asumat-o. Şi totuşi nu este aşa. Până acum am vorbit, chiar dacă indirect, despre ei... Mai precis, am încercat să arăt că lumea în care trăim este o lume care face alergie la nebunii pentru Hristos. În egală măsură în care face alergie la învățătura curată a lui Hristos. Şi în aceeaşi măsură în care atâția şi atâția eretici idolatrizează învățătura pe care au scornit-o ei înşişi sau înaintaşii lor, deformând Scripturile.

Oamenii cred că nu au nevoie de nebuni pentru Hristos, aşa cum nu au nevoie de sfinți. Cei care L-au prigonit pe Hristos nu s-au sfiit să îi prigonească pe robii Săi. Istoria Bisericii este istoria prigoanelor. Când nu au fost prigoniți de către păgâni, sfinții au fost prigoniți de către cei care purtau în chip nevrednic numele de „creştini".

Sfântul Maxim Grecul este cel mai bun exemplu în acest sens: fiind chemat din Bizanț pentru a sprijini înflorirea credinței creştine pe pământul Rusiei, el a fost prigonit tocmai pentru că voia ca neorânduiala să fie lepădată şi, de asemenea, voia ca rânduielile ortodoxe să fie păstrate de către poporul pravoslavnic rus. L-au prigonit „ortodocşii" cu aceeaşi duşmănie cu care l-ar fi prigonit păgânii. Cu

aceeaşi duşmănie cu care diavolii l-au prigonit pe Sfântul Siluan. Cu aceeaşi duşmănie cu care oamenii iubitori de sine i-au prigonit pe nebunii pentru Hristos.

Ce sunt nebunii pentru Hristos? Folosind o expresie populară, am putea spune că nebunii pentru Hristos sunt cei care „se bagă acolo unde nu le fierbe oala”. Însă, din punctul de vedere al nebunilor pentru Hristos, oala lor fierbe peste tot.

Cine are dreptate? Cei care sunt arătați cu degetul de către nebunii pentru Hristos, cei ale căror patimi sunt vădite de către aceştia sau nebunii înşişi?

Istoria Bisericii a arătat că dreptatea a fost de partea nebunilor pentru Hristos. Au existat şi foarte mulți nebuni de-a binelea care s-au prezentat ca fiind nebuni pentru Hristos. Aşa cum mulți oameni pătimaşi se prezintă ca oameni curați şi aşa precum mulți ticăloşi vor să dea impresia că sunt oameni de treabă. Dar, aşa cum au existat nebuni care sub masca slujirii lui Hristos au făcut cele mai necugetate lucruri, tot aşa au existat şi nebuni pentru Hristos care, deşi au făcut lucruri care la prima vedere au părut necugetate, s-au dovedit de o mare înțelepciune duhovnicească.

De altfel, un nebun pentru Hristos „cu acte în regulă”, unul care se făleşte că este aşa, ori este nebun de-a binelea, ori este înşelat de diavoli. Nebunii pentru Hristos şi-au ascuns sfințenia, alegând să fie ocărâți şi dispretuiți şi nevrând să fie tratați ca nişte

prooroci aleşi de Dumnezeu pentru îndreptarea neamului omenesc. Şi, până să înțeleagă că cei pe care i-au prigonit sunt sfinți, oamenii s-au veselit, clevetindu-i şi judecându-i. Cu cât faptele robilor lui Dumnezeu erau mai ieşite din comun, cu atât mai mare era probabilitatea ca lumea să nu le înțeleagă.

Dar rostul nebunilor pentru Hristos nu a fost acela de a produce tulburare. Ei nu au fost nişte doctori lipsiți de inimă care, văzând bolnavul, se grăbesc să îi pună un diagnostic cât mai precis, pentru a se făli cu cunoştințele lor, dar îl lasă să zacă, fără a-l îngriji câtuşi de puțin.

Nebunii pentru Hristos au fost doctorii care au pus diagnosticul lumii pentru a-i grăbi vindecarea; în acelaşi timp în care au observat boala, s-au grăbit să îi găsească şi leacul. Chiar dacă leacurile lor au părut de multe ori ineficiente, sau chiar dăunătoare, această apreciere s-a datorat ochilor murdari ai „criticilor"; nebunii pentru Hristos au folosit de fiecare dată leacul cel mai potrivit. Dacă bolnavii au refuzat, în nenumărate rânduri, leacurile lor, aceasta a fost din cauza faptului că oamenii nu ştiu ce le foloseşte cu adevărat.

Se poate spune că nu este aproape nicio diferență între cei care stau departe de Taina Spovedaniei, refuzând tămăduirea sufletească pe care le-a rânduit-o Dumnezeu, şi cei care au refuzat mâna întinsă de către nebunii pentru Hristos atunci când le-au arătat căderea în care se află.

Se pare că secolul al XXI-lea este veacul care are cea mai mare nevoie de nebuni pentru Hristos. Este o vreme în care apostazia şi păcatul fac din ce în ce mai multe victime printre creştinii care se îndepărtează de vieţuirea în Hristos. Dacă şi acum câteva secole era nevoie de sfinţi care, asemenea marilor prooroci, învăţau poporul că păcatul aduce pieirea lumii, cu atât mai mult este nevoie astăzi, când păcatul este ridicat la rang de mare cinste.

Nebunii pentru Hristos s-au ridicat împotriva fărădelegilor stăpânitorilor acestei lumi. Şi nouă ne place să citim despre eroismul lor. S-au ridicat împotriva nevredniciei anumitor slujitori ai altarului. Ne place să citim şi despre aceasta, cu atât mai mult cu cât, văzând păcatele altora, trecem cu vederea propriile noastre păcate. Ne place să citim şi cum au mustrat mulţimi de oameni care au făcut păcate de care noi suntem străini.

Dar nu ne place să citim despre faptul că ei au mustrat oameni care trăiesc în aceleaşi păcate cu noi. Nu ne place să ne simţim mustraţi de cuvintele lor, nu ne place să recunoaştem că, oricât de superiori ne-am simţi faţă de alţii, în inimile noastre este viu păcatul: ori al lăcomiei, ori al beţiei, ori al lenei, ori al desfrâului, ori al făţărniciei, ori al mândriei şi al iubirii de sine. Citind despre „vitejiile" nebunilor pentru Hristos, ne-am putea da seama de faptul că, dacă ne-am întâlni cu ei, ar avea cum să ne mustre chiar şi pe noi, nu numai pe cei de lângă noi.

Dar cine ar avea curajul să se întâlnească față în față cu un nebun pentru Hristos? Numai cel care duce lupta cea bună pe care o cere Evanghelia. Numai cel care nu se minte pe sine însuşi, ci se nevoieşte pe calea cea îngustă pentru a dobândi Împărăția Cerurilor.

Unii oameni şi-ar dori să Îl vadă pe Hristos încă din această viață, gândindu-se că ar avea o mare bucurie la întâlnirea cu Fiul lui Dumnezeu. Dar oare ei s-ar bucura dacă s-ar întâlni cu un nebun pentru Hristos? Poate că nu. Unii oameni şi-L imaginează pe Hristos doar în ipostaza de Mângâietor al celor căzuți, nu şi în ipostaza de Drept Judecător.

Ei nu îşi pot da seama că întâlnirea cu un nebun pentru Hristos nu este altceva decât întâlnirea cu un sfânt. Şi, mai mult încă, întâlnirea cu un sfânt este întâlnirea cu Cel pe care sfântul Îl poartă în inimă, adică cu Însuşi Hristos.

În ultimii ani au apărut din ce în ce mai multe cărți despre nebunii pentru Hristos. Lucrul acesta spune multe: este vorba de felul în care mesajul lor se răspândeşte în întreaga lume. Un credincios spunea că românii nu trebuie să citească astfel de cărți, pentru că în viața Bisericii noastre o astfel de nevoință a fost aproape inexistentă. Că aceşti sfinți nebuni pentru Hristos sunt mai ales ai ruşilor şi ai grecilor.

Dar sfinții sunt ai întregii Biserici, fie că sunt stâlpnici, fie că sunt mucenici, fie că sunt pustnici sau nebuni pentru Hristos. Dacă Dumnezeu a rându-

it ca vieţile şi minunile nebunilor pentru Hristos să fie citite şi de către români, înseamnă că şi românii aveau nevoie de mesajul lor. Prin cărţi, credincioşii din ţara noastră îi cunosc pe nebunii pentru Hristos şi se folosesc de mărturia lor.

E mai uşor să citeşti despre minunile unui nebun pentru Hristos decât să te întâlneşti cu el. Pentru că, văzând cum prin el a lucrat şi a vorbit Dumnezeu, reţinerile se îndepărtează. Inima este cucerită încet, dar sigur.

Prin fiecare nebun pentru Hristos, Biserica a strălucit mai tare. Oamenii au putinţa de a primi sau de a respinge mesajul fiecăruia dintre aceşti nebuni. Dar, dacă l-ar respinge, L-ar respinge, poate, chiar pe Dumnezeu. Pentru că ei nu au făcut altceva decât să arate oamenilor cum să părăsească păcatul pentru a dobândi mântuirea.

Aceşti oameni care au părut că nu ţin cont de rânduieli au fost adevăraţi păstrători ai predaniilor Sfinţilor Părinţi. Unii oameni s-au smintit, considerând că aceştia îşi pierd viaţa fără a avea niciun fel de pravilă; nu şi-au dat seama că pravila lor era viaţa de zi cu zi. Că, aşa cum nopţile le petreceau în rugăciune, zilele le petreceau purtând crucea răbdării.

„Cum, nebunii pentru Hristos, care umblau goi sau făceau tot felul de ciudăţenii, pot fi numiţi păstrători ai predaniilor?" - s-ar putea întreba cineva. Mesajul acestor „nebuni" pare a fi sintetizat foarte bine prin cuvintele din testamentul pustnicului Ghe-

rasim de la Neamț, un nebun pentru Hristos care a îmbogățit Patericul românesc și Sinaxarul ceresc: „Luați aminte că, de nu veți păzi Pravila pusă de Sfinții Părinți, nu vă veți mântui"[7].

Citind despre viețile nebunilor pentru Hristos, unii oameni s-ar putea gândi să le urmeze lor. Numai că această nevoință nu se face din inițiativă omenească. Nebunii pentru Hristos au primit de la Dumnezeu chemarea pentru această viață ieșită din comun, pentru a-i îndrepta pe cei căzuți și pentru a-i ajuta să deosebească binele de rău.

Astăzi, când lumea întreagă iubește păcatul, când apostazia atinge apogeul, cea mai mare nebunie pentru Hristos este viața cuviincioasă, viața creștină, viața de sfințenie. Într-o lume în care valorile sunt răsturnate este un mare eroism să fii normal. De aceea, cei care citesc viețile sfinților nebuni pentru Hristos ar trebui să înseteze nu după fapte excentrice, ci după sfințenie.

Într-o lume care iubește păcatul, cei care iubesc virtutea vor fi considerați nebuni. Într-o lume care iubește întunericul, cei care iubesc lumina vor fi considerați nebuni. Să ia putere aceștia din cuvintele marelui Sfânt Ioan Gură de Aur, care le spune:

---

[7] Testamentul său începe astfel: „Iubiții mei frați și părinți, iertați-mă, n-am putut să plac și lui Dumnezeu și oamenilor. Toate le-am făcut ca să fiu de râsul lumii în acest veac, dar să știți că, la plinirea vremii, Mănăstirea Neamț se va pustii, Agapia se va scufunda într-un eres, iar Văratecul va fi ars cu foc..."

„Nu-mi pasă dacă trec drept nebun pentru Hristos. Chiar mă simt încântat când sunt făcut aşa, ca şi cum aş fi primit o cunună de lauri; pentru că, atunci când sunt făcut aşa, mă simt întocmai cu Pavel care spune: *Noi suntem nebuni pentru Hristos* (I Cor. 4: 10). Această nebunie este mai înaltă decât orice înțelepciune..."

CUPRINS

Introducere: Protodiac. Ioan Munteanu
„Lumină lumii a fost... şi este...”................. 5

Viaţa şi nevoinţele Maicii Alipia.................. 13

Anexă... 50

Cuvioasa Alipia a trăit în vremuri apropiate de ale noastre. Ea a dovedit că, oricât de grele ar fi încercările prin care Dumnezeu îngăduie să trecem, pot fi biruite. Puterea credinței ei ne este pildă nouă, celor căldicei, care căutăm să mergem pe o cale a mântuirii presărată cu bucurii şi împliniri trecătoare.

Cuvioasa Alipia a purtat o cruce foarte grea – cea a nebuniei pentru Hristos. Harul dumnezeiesc a întărit-o şi, prin minunile pe care le-a săvârşit în timpul vieții, s-a arătat o pavăză împotriva comunismului şi a ateismului. După trecerea la Domnul, semnele minunate s-au înmulțit, arătând că Dumnezeu a primit-o în cetele sfinților...

Editorul

Difuzare:
Tel. 0733 58 00 08
editura.agapis@gmail.com
www.areopag.ro

ISBN: 978-606-8451-08-4

